ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

The Relationship Between Entrepreneurial Leadership and the Performance of the Women's Food Processing Community Enterprise in Ban Nong Khae Kham, Nong Kaew Subdistrict, Mueang Sisaket District, Sisaket Province

จิตติมา พลศักดิ์
Jittima Palasak
คณะบริหารธุรกิจและการบัญชีมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Faculty of Business Administration and Accounting, Sisaket Rajabhat University,Thailand
Email: phalasak2020@gmail.com

Received : February 4, 2025; **Revised :** February 25, 2025; **Accepted :** March 7, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการกับผลการดำเนินงานของกลุ่มจะช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน รวมถึงแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มให้เติบโตอย่างยั่งยืนซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกและคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรมจำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี่มอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นรวมทั้ง 2 ฉบับเท่ากับ .952 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะพบว่า การพัฒนาผู้นำและการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรมจะช่วยสร้างความยั่งยืนและผลักดันกลุ่มให้เติบโตได้ โดยการส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก และการส่งเสริมความคิดริเริ่มเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ จะเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้กลุ่มสามารถประสบความสำเร็จได้ในอนาคต

สรุปการศึกษาภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการของ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ พบว่า อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกลุ่มอยู่ในระดับสูงเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ; วิสาหกิจชุมชน; กลุ่มสตรีแปรรูปอาหาร

Abstract

The study of the relationship between entrepreneurial leadership and group performance will help understand the factors affecting the success of community enterprises, including guidelines for developing and increasing the group's capacity for sustainable growth. The objectives were to study the context and study the relationship between entrepreneurial leadership and the performance of the community enterprise, the food processing women's group, Ban Nong Khao Kam, Nong Kaeo Subdistrict, Mueang District, Sisaket Province. The sample group consisted of 30 members and executive committee members of the product group of the food processing women's group, Ban Nong Khao Kam. The researcher determined the sample size by using Krejcie Morgan. The research instrument was a questionnaire with a reliability of .952 for both versions. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and correlation analysis.

The research findings revealed that 1) The entrepreneurial leadership of the Nong Khao Kham Women's Food Processing Community Enterprise, Nong Kaew Subdistrict, Mueang District, Si Sa Ket Province, in all aspects, was at a high level. 2) The overall performance of the community enterprise was at a high level. 3) The relationship between entrepreneurial leadership and the performance of the community enterprise was found to be positively and statistically significant at the .01 level. 4) The problems and suggestions found that developing leaders and increasing the efficiency of operations in the Nong Khao Kham Women's Food Processing Community Enterprise would help create sustainability and drive the group to grow. By promoting effective management, allowing members to participate in decision-making, developing members' potential, and promoting initiatives to create new innovations, these will be the keys to the group's success in the future.

The conclusion of the study on entrepreneurial leadership of the Nong Khao Kham Women's Food Processing Community Enterprise, Nong Kaew Subdistrict, Mueang District, Si Sa Ket Province, found that it was at a high level in all aspects, resulting in a high level of group performance as well. In addition, it was found that entrepreneurial leadership was positively and statistically significant with the performance of the community enterprise at the .01 level.

Keywords: The relationship between leadership; Community enterprise; Women's food processing group

บทนำ

ในปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนได้รับความสนใจและการส่งเสริมจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะกลุ่มสตรีที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า แต่ยังเป็นการสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชนอีกด้วย ดังนั้น การบริหารจัดการในวิสาหกิจชุมชนจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จให้กับกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ผู้นำที่ดีจะต้องสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกและพัฒนาศักยภาพของพวกเขา เพื่อให้สมาชิกสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความสามัคคีในกลุ่ม ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนอย่างมาก (Haugh, 2007) ผู้นำที่มีลักษณะนี้มักจะมีความคิดเชิงก้าวหน้าและมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์และพัฒนาธุรกิจให้เติบโตและยั่งยืน (Morris, Kuratko, & Covin, 2008) ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการมักเน้นการนำเสนอและดำเนินธุรกิจอย่างมีความมุ่งมั่นและมีวิสัยทัศน์ (Timmons & Spinelli, 2009) พวกเขามักจะมีความเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลและสามารถสร้างการเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและธุรกิจให้สมดุลและยั่งยืนได้อย่างดี อีกทั้งความสามารถในการนำเสนอและปรับตัวต่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงมักเป็นจุดเด่นของภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการที่สำเร็จในการนำพาวิสาหกิจชุมชนไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง สร้างงาน และเพิ่มคุณค่าให้กับชุมชนโดยรวมในระยะยาว ทั้งนี้ ความเป็นผู้นำของผู้ประกอบการในการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การ และผลการดำเนินงาน การมีความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิเคราะห์ ความฉลาดทางอารมณ์ และแรงจูงใจ (Razzaque, A., Lee, I., & Mangalaraj, G. 2024)

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรมเป็นตัวอย่างที่เด่นชัดของการใช้ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริหารจัดการภายในชุมชน กลุ่มสตรีในพื้นที่นี้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่นในการแปรรูปอาหารที่มีคุณภาพและเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างโอกาสในการเข้าสู่ตลาดที่มีการแข่งขันสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกลไกเศรษฐกิจฐานราก ช่วยสร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น ส่งเสริมอาชีพและการพึ่งพาตนเอง ลดการอพยพแรงงานออกนอกพื้นที่สนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียง วิสาหกิจชุมชนหลายแห่งใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้กลุ่มสตรีแปรรูปอาหารนี้ประสบความสำเร็จได้ในระดับที่น่าประทับใจ และสามารถขยายผลไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ได้อีกด้วยจากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในวิสาหกิจชุมชนพบว่า ผู้นำที่สามารถใช้ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการจะช่วยส่งเสริมการพัฒนา เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้กลุ่มมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม การอ้างอิงจากงานวิจัยหลายๆ แห่งสามารถช่วยเสริมความน่าเชื่อถือและขยายมุมมองในแง่มุมต่างๆ ได้ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Harris และ Rainer (2019) พบว่า การบริหาร

จัดการที่มีส่วนร่วม ในวิสาหกิจชุมชนช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิก และสร้างความเชื่อมโยงที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งผลักดันให้ประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มดีขึ้น ความร่วมมือที่เกิดจากการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและการพัฒนาองค์กรที่ยั่งยืน ในลักษณะเดียวกัน Baldwin และ Cole (2017) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการฝึกอบรมภายในองค์กร ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพโดยรวมขององค์กร ตามที่ Jones และ Smith (2020) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการการเงินที่โปร่งใส ช่วยให้วิสาหกิจสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง โดยกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรมสามารถนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการงบประมาณและทรัพยากรในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่ Lee และ Chang (2018) ได้กล่าวถึงไว้ การมีผู้นำที่สนับสนุนการสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ จะช่วยให้กลุ่มสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ดีขึ้น และสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งในตลาด การริเริ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ โดยการให้ความสำคัญทั้งด้านการพัฒนาผู้นำ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การพัฒนาศักยภาพของสมาชิกการจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ และการริเริ่มนวัตกรรมใหม่ ๆ

ดังนั้นผลการวิจัยที่ได้จึงสามารถนำไปใช้พัฒนานโยบายหรือแนวทางสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้เติบโตอย่างยั่งยืนสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาชุมชน หรือองค์กรภาครัฐและเอกชนที่สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน โดยจะพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก การจัดการทางการเงินและทรัพยากร และความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรม ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่นี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับผลการดำเนินงานของกลุ่ม
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

การทบทวนวรรณกรรม

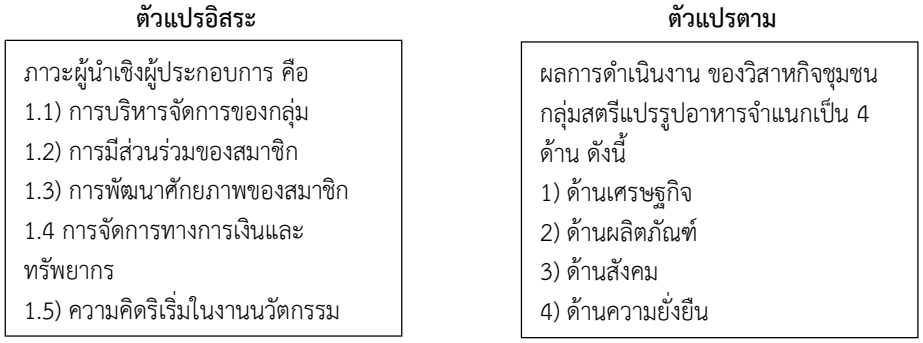
ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการส่งเสริมและช่วยให้องค์การป้อนข้อมูลกระบวนการที่เสริมสร้างวัฒนธรรมของนวัตกรรมขององค์การโดยการค้นพบและใช้ประโยชน์จากโอกาสในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์การ Gupta et al (2004) พัฒนาขึ้นสำหรับภาวะผู้นำรูปแบบนี้ซึ่งภาวะผู้นำแบบผู้ประกอบการจะต้องมีมิติสำคัญ 3 มิติ คือ 1) นวัตกรรม ซึ่งหมายถึงการบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ในหมู่สมาชิกในทีมเพื่อทำการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิผลและสร้างความโดดเด่น สินค้าและบริการเพื่อบรรลุจุดสำเร็จขององค์การ 2) กิจกรรมเชิงรุกซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้แต่ละคนแข่งขันกับองค์การอื่น ๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง และ 3) การกล้าเสี่ยงซึ่งกล้าเผชิญกับความไม่แน่นอนและมีความรับผิดชอบ (Kozlowski, 2010)

ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ ลักษณะที่ผู้นำมีทั้งความสามารถในการนำและความเข้าใจในด้านธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์บริการ ซึ่งเน้นการนำร่วมกับความคิดเชิงธุรกิจและการวางแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ (ชาคร ไกรนันท์ และคณะ, 2566) ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการของกลุ่ม กระบวนการในการวางแผน, การจัดระเบียบ, การนำทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิก ความสามารถของสมาชิกในกลุ่มในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในกลุ่ม (สุภางค์ จันทวานิช, 2563) 3) การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก การเพิ่มขีดความสามารถและทักษะของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้พวกเขามีความสามารถในการทำงานและรับผิดชอบได้ดีขึ้น 4) การจัดการทางการเงินและทรัพยากร กระบวนการในการควบคุมและบริหารการเงิน ทรัพยากร และงบประมาณในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ 5) ความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรม การสร้างสรรค์หรือการนำแนวคิดใหม่ ๆ หรือวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงานภายในกลุ่มเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระบวนการทำงาน หรือเทคนิคต่าง ๆ (Renko et al., 2015)

ผลการดำเนินงานขององค์การเป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและหลายมิติในวรรณกรรมทางธุรกิจประสิทธิภาพขององค์การประกอบด้วยผลลัพธ์ขององค์การหรือผลลัพธ์ที่แท้จริงขององค์การ ซึ่งสามารถวัดเทียบกับผลลัพธ์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ ผลการดำเนินงานขององค์การเกี่ยวข้องกับสามด้านที่เกี่ยวข้องกับองค์การ ได้แก่ ผลการดำเนินงานทางการเงิน (ผลตอบแทนจากการลงทุน ผลกำไร ฯลฯ) ผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ผู้ถือหุ้นทั้งหมด ฯลฯ) และผลการดำเนินงานของตลาดผลิตภัณฑ์/บริการ (ส่วนแบ่งการตลาด การขาย ฯลฯ) (Gavrea et al., 2011)

วิสาหกิจชุมชน (Small and Micro Community Enterprise: SMCE) หมายถึง กิจการชุมชนเกี่ยวกับผลิตสินค้า การให้บริการหรืออื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้ และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2562)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกและคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 32 คน

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 1 พื้นที่/ตำบลโดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จำนวนทั้งสิ้น 15 คนประกอบด้วย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1 คน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน1 คน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองศรีสะเกษ จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน และประธานและตัวแทนสมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 11 คน 2) สมาชิกและคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม จำนวน 30 คน โดยโดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (Krejcie & Morgan, 1970)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1 ฉบับ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการได้จำนวน 5 ด้าน คือ 1) การบริหารจัดการของกลุ่ม 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 3) การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก 4) การจัดการทางการเงินและทรัพยากร 5) ความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรม นำมาสร้างแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert, 1961)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านผลิตภัณฑ์ 3) ด้านสังคม 4) ด้านความยั่งยืน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert, 1961)

เชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) คณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำสู่การตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 บริบทการจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

การสร้างแบบสอบถามและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์จากการค้นคว้าเอกสาร บทความวิชาการ/วิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา จากนั้นสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับร่างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยค่า IOC ของแบบสอบถามมีค่าระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Co-efficient alpha - **α**) Cronbach โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.952

สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นจึงนำค่าที่ได้ไปแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ยของ Best & Kahn (1997) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient: rxy) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายโดยพิจารณาความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวนได้ นำมาแปลผลในรูปของความสัมพันธ์โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

(2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง +1 และ -1 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน โดยในทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวนได้ คือถ้าไปในทิศทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน แต่ถ้าไปในทิศทางลบ แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะตรงข้ามกัน สำหรับเกณฑ์การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ สามารถพิจารณาได้ดังนี้

ค่าสหสัมพันธ์ 0.80 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

ค่าสหสัมพันธ์ 0.60 – 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.40 – 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.20 – 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสหสัมพันธ์ 0.01 – 0.19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ในเชิงคุณภาพการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูล โดยจำแนกขั้นตอนออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การวิเคราะห์สรุปอุปนัย (2) การตรวจสอบข้อมูล (3) การทำดัชนีข้อมูล (4) การทำข้อสรุปชั่วคราวและกำจัดข้อมูล และ (5) การสร้างบทสรุป (รัตนะ บัวสนธ์. 2556)

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษในภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. การบริหารจัดการของกลุ่ม	4.09	0.61	มาก
2. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	4.12	0.58	มาก
3. การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก	4.17	0.62	มาก
4. การจัดการทางการเงินและทรัพยากร	4.13	0.61	มาก
5. ความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรม	4.09	0.68	มาก
เฉลี่ยรวม	**4.12**	**0.62**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษในภาพรวมโดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยเรียงตามลำดับคือ การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.62) การจัดการทางการเงินและทรัพยากร ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.61) การมีส่วนร่วมของสมาชิก ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.58) ความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรม ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.68) และการบริหารจัดการของกลุ่ม ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสตรีแปรรูปอาหาร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านเศรษฐกิจ	4.11	0.63	มาก
ด้านผลิตภัณฑ์	4.11	0.58	มาก
ด้านสังคม	4.13	0.52	มาก
ด้านความยั่งยืน	4.17	0.62	มาก
เฉลี่ยรวม	4.13	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรมตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมโดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13,

S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยเรียงตามลำดับคือ ด้านความยั่งยืน ($\overline{X}$ = 4.17, S.D. = 0.62) ด้านสังคม ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.52) ด้านเศรษฐกิจ ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.63) และด้านผลิตภัณฑ์ ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจำแนกปัจจัยภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารจัดการของกลุ่ม 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 3) การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก 4) การจัดการทางการเงินและทรัพยากร 5) ความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรม ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านผลิตภัณฑ์ 3) ด้านสังคม 4) ด้านความยั่งยืน

ตารางที่ 3 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษโดยรวม

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	X_{total}	Y_{total}
X_1	1										
X_2	.897**	1									
X_3	.485**	.483**	1								
X_4	.811**	.848**	.461**	1							
X_5	.454**	.474**	.437**	.339**	1						
Y_1	.933**	.911**	.434**	.841**	.349**	1					
Y_2	.837**	.733**	.399**	.543**	.361**	.747**	1				
Y_3	.579**	.580**	.316**	.442**	.367**	.354**	.472**	1			
Y_4	.452**	.043	.898**	.484**	.492**	.399**	.453**	.422**	1		
X_{total}	.859**	.819**	.516**	.865**	.598**	.811**	.701**	.403**	.489**	1	
Y_{total}	.870**	.841**	.505**	.758**	.381**	.834**	.788**	.514**	.503**	.918	1

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.918

4. จากการสัมภาษณ์บริบทข้อเสนอแนะการจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยสรุปรวมดังนี้

1. การบริหารจัดการของกลุ่ม การบริหารกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารมีความชัดเจนและเป็นระบบอย่างมาก กลุ่มสตรีแปรรูปอาหารมีความชัดเจนและเป็นการวางแผนภายในกลุ่มอย่างดี หากมีออเดอร์เข้ามา ต้องทำให้เสร็จภายใน 2-3 วันแล้วเวลาเริ่มงานอาจจะเริ่มงาน 9 โมงถึง 4 โมงเย็นหายสมาชิกในกลุ่มมีธุระส่วนตัวที่จะต้องทำ ก็ทำธุระให้เสร็จก่อนแล้วค่อยมาเข้างานเพราะเราจะต้องทำให้ทันตามวันที่เรากำหนดและออกสู่ท้องตลาดได้ตามวันเวลาที่กำหนดไว้ การกำหนดเป้าหมายกลุ่มเราจะต้องทำหมูให้ได้ 200 กิโลกรัม ต่อสัปดาห์

2. การมีส่วนร่วมของสมาชิก สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพราะทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกัน ทุกคนมีสิทธิ์ออกความคิดเห็นเกี่ยวกับรสชาติหรือปรับปรุงรสชาติใหม่ได้ แล้วช่วยกันโหวตเสียงส่วนใหญ่กัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในวิสาหกิจชุมชน ทุกคนมีความสามารถเท่ากัน ทำงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีน้ำใจและซื่อสัตย์ต่อกัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสตรีในวิสาหกิจชุมชนมีการสามัคคีกันดี ไม่เกี่ยงงานไม่เอาเปรียบกันทำงานตามที่ตนเองได้รับมอบหมาย

3. ความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรมวิธีการสนับสนุนให้มีผู้นำมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น มีการทดลองการทอดหมู ว่าเราจะทอดหมูยังไงให้ออกมาสวยให้ออกมาพองกรอบดี เพราะหมูแต่ละล็อตได้มาไม่เหมือนกัน แล้วเราก็เรียกสมาชิกมาดูมาออกความคิดเห็นเกี่ยวกับการทอด เพราะสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องทอดหมูได้ทุกคน เราจะต้องทอดหมูกี่นาทีต้องใช้ไฟความแรงเท่าไหร่ถึงจะหมูออกมาสวย การเพิ่มทักษะความคิดริเริ่มในงาน นวัตกรรม มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ก่อนอื่นสมาชิกในกลุ่มต้องมีทักษะความรู้ความสามารถพื้นฐานมาก่อนแล้ว เพราะทุกคนต้องทำเป็นทุกแผนกหากแผนกทอดไม่มาทุกคนที่อยู่ต้องทอดแทนได้

4.การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก ศักยภาพของสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความสำคัญมาก เพราะ ทุกคนต้องความสามารถ แล้วทุกคนต้องรู้แหละ สังเกตอย่างเช่นหนังหมูบางล็อตอาจจะมาบางบางล็อตหนังหมูอาจจะมาหนาทุกคนต้องรู้ว่าหนังหมูบางจะทอดกี่นาทีหนังหมูหนาจะต้องทอดกี่นาทีให้หมูออกมาสวยเพราะทุกคนได้รับการฝึกอบรมการทอดทุกคนแล้วการพัฒนาศักยภาพสมาชิกมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจอย่างมาก เพราะต้องปรุงรสชาติให้เหมือนกันทุกรอบ หากแผนกปรุงไม่ได้มาทุกคนที่อยู่ก็ต้องปรุงเป็นแล้วปรุงให้ได้รสชาติเหมือนเดิมพราะทุกคนได้ผ่านการฝึกอบรมมาหมดแล้วผลตอบรับจากลูกค้าดี ไม่มีสินค้าเครมกลับมา

5. การจัดการทางการเงินและทรัพยากร การจัดการบริหารเงินมีความโปร่งใสแน่นอน เพราะว่าสินค้าแต่ละล็อตเราได้รับเงินมาเท่าไหร่เราก็จะเรียกสมาชิกมาประชุมว่ารายรับได้มาเท่านี้รายจ่ายได้มาเท่านี้หักไปแล้วจะเหลือเท่าไร เพราะทุกคนได้ตั้งเป้าไว้หากแต่ละเดือนได้มากกำไรเกินเป้าก็จะมีการกินเลี้ยงจัดงานสร้างสรรค์ให้แก่สมาชิกเพื่อเป็นแรงจูงใจและมีกำลังใจในการทำต่อๆไป การจัดสรรด้านวัตถุดิบทางกลุ่มสตรีได้สั่งวัตถุดิบมาจากโรงงาน CP ที่เดียว แล้วหากมีออเดอร์เข้ามาเราก็ จะสั่งหมูมาตามออเดอร์ที่เราได้รับจะไม่มีการสั่งหมูมาแช่ไว้เพราะอาจจะไม่สดหรือเน่าเสียได้

อภิปรายผล

1) ระดับบริบทภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษในภาพรวมโดยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยเรียงตามลำดับคือ การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก การจัดการทางการเงินและทรัพยากร การมีส่วนร่วมของสมาชิก ความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรมและการบริหารจัดการของกลุ่ม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำในกลุ่มมีความเข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาความสามารถของสมาชิกและการสร้างความร่วมมือภายในกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความยั่งยืนในระยะยาว สมาชิกกลุ่มมีความต้องการเรียนรู้และพัฒนาทักษะตนเองเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจและเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มอัคม์เดชเดชา ปานท่าไขและชญาภัทร์ กี่อาริโย (2561) ที่พบว่า การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนโดยมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพรวมทั้งมีการดำเนินการตามแผนที่วางไว้โดยเน้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้า

หมายและทิศทางของกลุ่มรวมทั้งมีส่วนร่วมในด้านการจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ของกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมและเข้าใจร่วมกัน

2) ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมโดยอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยเรียงตามลำดับคือ ด้านความยั่งยืน รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรมมุ่งเน้นที่การพัฒนาความยั่งยืนทั้งในแง่ของการบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งในกลุ่ม ทำให้กลุ่มสามารถรักษาความเสถียรภาพในระยะยาวได้สอดคล้องกับในงานวิจัยของ Bhattacharya และ Ghosh (2018) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอาหารเพื่อการเติบโตที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและสามารถแข่งขันได้ในตลาด การนำแนวคิดเหล่านี้มาประยุกต์ใช้กับกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ทำให้เรามองเห็นว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและแตกต่างจากคู่แข่ง เช่น การทดลองทอดหมูที่มีเอกลักษณ์ หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยการฟังความคิดเห็นจากสมาชิกในกลุ่มสามารถเสริมสร้างความโดดเด่นให้กับผลิตภัณฑ์และสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับแนวคิดในงานวิจัยนี้ และMartin, C., & Sykes, G. (2019) พบว่าภาวะผู้นำในธุรกิจขนาดเล็กมีความสำคัญต่อการจัดการทรัพยากรทั้งในด้านการเงินและบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดในสภาวะตลาดที่มีการแข่งขันสูง ผู้นำที่มีทักษะในการจัดการทรัพยากรและสามารถตอบสนองต่อความท้าทายทางการเงินจะสามารถพาธุรกิจไปข้างหน้าได้ นอกจากนี้ การจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ธุรกิจสามารถลดต้นทุนได้และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การใช้เทคโนโลยีในการจัดการทรัพยากรและการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.918 สอดคล้องกับศุภวรรณ คงเสมา และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ (2566) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลงิ้วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลงิ้วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลงิ้วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า ปัจจัยต่าง ๆ คือด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเป็นผู้ประกอบการโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลงิ้วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชญา สุขประเสริฐ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางการบริหารด้านทิศทางวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการ ความรู้และข้อมูลข่าวสาร และด้านการ

บริหารตลาด มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอพรรณานิคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านกระบวนการจัดการสินค้าและบริการ และด้านการบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอพรรณานิคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (0.743) โดยสามารถร่วมกันทำนายระดับผลลัพธ์การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอพรรณานิคม ได้ร้อยละ 74.30 ส่วนด้านการวางแผนดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ไม่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอพรรณนานิคม

4) จากการสัมภาษณ์บริบทการจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยสรุปรวมดังนี้ 1) การบริหารจัดการของกลุ่มกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารมีการวางแผนที่ชัดเจนและมีระบบที่ดี การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวทางที่งานวิจัยของ Bhattacharya & Ghosh (2018) กล่าวถึงการบริหารจัดการที่ดีสามารถช่วยให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและการวางแผนที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กลุ่มมีความมั่นคงสอดคล้องกับแนวทางที่งานวิจัยของ Bhattacharya & Ghosh (2018) กล่าวถึงการบริหารจัดการที่ดีสามารถช่วยให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและการวางแผนที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กลุ่มมีความมั่นคงและสามารถขยายกิจการในระยะยาว 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกการให้สมาชิกทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกันในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงรสชาติสินค้า เป็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ Participatory Management หรือการบริหารงานที่ให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งงานวิจัยหลายชิ้น เช่น Harris & Rainer (2019) เน้นว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดความสามัคคีในกลุ่ม ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อประสิทธิภาพและผลสำเร็จขององค์กร 3) การพัฒนาศักยภาพของสมาชิกการพัฒนาศักยภาพสมาชิกผ่านการฝึกอบรมการทอดหมูและการฝึกทักษะอื่น ๆ เพื่อให้สามารถทำงานได้ครบทุกแผนก เป็นตัวอย่างของการใช้ Human Resource Development (HRD) และสามารถช่วยกันทำงานได้ทุกเมื่อ ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนบุคลากรงานวิจัยจาก Baldwin & Cole (2017) พูดถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรและผลกระทบที่ดีต่อประสิทธิภาพการทำงานของสมาชิก การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสามารถและการทำงานที่มีคุณภาพ 4) การจัดการทางการเงินและทรัพยากรการจัดการเงินและทรัพยากรอย่างโปร่งใสและมีการวางแผนทางการเงินที่ดี Jones & Smith (2020) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการการเงินอย่างโปร่งใส และการบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความมั่นคงทางการเงินและการเติบโตของธุรกิจ 5) ความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรมการทดลองและการส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคิดค้นวิธีการใหม่ ๆ ในการทอดหมูและพัฒนากระบวนการผลิต เป็นการส่งเสริม Innovation หรือการสร้างนวัตกรรมภายในองค์กร Lee & Chang (2018) ระบุว่าองค์กรที่สามารถสนับสนุนการคิดริเริ่มและนวัตกรรมภายในกลุ่มจะมีความสามารถในการพัฒนากระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ได้อย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะรูปแบบภาวะผู้นำเพื่อเพิ่มผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาผู้นำและการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรมจะช่วยสร้าง

ความยั่งยืนและผลักดันกลุ่มให้เติบโตได้ โดยการส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก และการส่งเสริมความคิดริเริ่มเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ จะเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้กลุ่มสามารถประสบความสำเร็จได้ในอนาคต สอดคล้องกับศุภวรรณ คงเสมา และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ (2566) ได้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลงิ้วราย พบว่า ควรพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มในการบริหารจัดการกลุ่มพึ่งพากัน ภาครัฐควรให้การสนับสนุนจากด้านงบประมาณเพื่อไปทัศนศึกษาดูงานวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จแล้ว เพื่อนำมาพัฒนาในการดำเนินงาน รวมทั้งการทำแผนการตลาดให้สมาชิกสามารถขายเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ทั้งหมดที่มีการผลิตในรอบฤดูกาลผลิต โดยมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงให้สามารถกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ทันเวลา และควรใช้สื่อราชการผ่านช่องทางสื่อโปสเตอร์ ผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์วิดีโอ ในการการบริหารจัดการการดำเนินงาน และการประชาสัมพันธ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ภาพที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการต่อผลการดำเนินงาน
ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม

1. การบริหารจัดการ คือ ผู้นำที่มีทักษะในการจัดระเบียบ วางแผน และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ส่งผลให้การทำงานในกลุ่มมีประสิทธิภาพ

2. การมีส่วนร่วมของสมาชิก คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมช่วยสร้างความผูกพันและแรงจูงใจ ทำให้สมาชิกมีความรับผิดชอบและมีความเป็นเจ้าของร่วม

3. การพัฒนาศักยภาพของสมาชิก คือ ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการจะสนับสนุนให้สมาชิกเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม

4. การจัดการทางการเงินและทรัพยากร คือ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้วิสาหกิจชุมชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสามารถขยายตัวได้อย่างยั่งยืน

5. ความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรม คือ ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการจะผลักดันให้เกิดการพัฒนาและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำหรับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารบ้านหนองเข้ากรรม สามารถแบ่งออกเป็นหลายด้านเพื่อเสริมสร้างการเติบโตและความยั่งยืนของกลุ่มได้ดังนี้

1. การวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อขยายตลาด ควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ตลาดและการวางแผนกลยุทธ์ในการขยายตลาดอย่างมีระบบ

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต

3. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกควรมีการจัดอบรมหรือเวิร์กช็อปเพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

4. พัฒนาการจัดการทางการเงินและทรัพยากร ควรมีการวางแผนการเงินอย่างรัดกุม และส่งเสริมการตรวจสอบการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจใช้เทคโนโลยีในการติดตามและบริหารจัดการทางการเงิน

5. สนับสนุนความคิดริเริ่มในงานนวัตกรรมควรสนับสนุนการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาด

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

1. การสำรวจผลกระทบจากภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการในระยะยาวการศึกษาในครั้งต่อไปอาจศึกษาผลกระทบจากภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการในระยะยาว โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาที่ยาวนานขึ้น

2. การศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาศักยภาพสมาชิกต่อผลการดำเนินงานการศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มสามารถเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการวิจัยครั้งต่อไป

3. การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการการศึกษาครั้งต่อไปอาจเน้นไปที่การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้นำเชิงผู้ประกอบการ เช่น การเปลี่ยนแปลงของตลาด การสนับสนุนจากภาครัฐ

เอกสารอ้างอิง

กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2562). *คู่มือการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน*. กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร.

ชาคร ไกรนันท์ สุธินี อัตถากร ยุวเรศ ลุดปา สิริกัญญา เศรษฐิ อนุชา ละวงษ์ พิชิต เพลินคำ ธีรพจน์ ภูริโสภณ. (2566). การบูรณาการผู้ประกอบการเข้ากับการศึกษา: การปลูกฝังทักษะเพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม ความเป็นผู้นำ และความสำเร็จของกำลังแรงงานในอนาคต. *Journal of Education and Learning Reviews*, 1 (4), 49–62.

รัตนะ บัวสนธ์. (2556). *วิธีการเชิงผสมผสานสำหรับการวิจัยและประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภวรรณ คงเสมา และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2566) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน

ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลงิ้วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. *Journal of Modern Learning Development*, 8(12), 202-215.

สุภางค์ จันทวานิช. (2563). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรัชญา สุขประเสริฐ. (2564). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สรวงอัยย์ อนันทวิจักษณ์ และสามัคคี กิจเจริญ (2566) ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ เพื่อสร้างความสำเร็จของธุรกิจยุคดิจิทัล. *วารสารพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรม*, 3(3), 96-113.

อัศม์เดชเดชา ปานท่าไข่ และชญาภัทร์ กี่อาริโย. (2561). ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา.* 30(106), 150-158.

Bhattacharya, S., & Ghosh, S. (2018). Product innovation and sustainable growth in the food industry. *Journal of Food Science and Technology*, 55(1), 23-32.

Baldwin, T., & Cole, M. (2017). Human resource development and organizational performance: A case study of employee training. *Journal of Applied Psychology*, 102(3), 432-446.

Best, J. W., & Kahn, J. V. (1997). *Research in education* (7th ed.). Prentice Hall.

Gavrea, C., Ilies, L. and Stegerean, R. (2011) Determinants of Organizational Performance: The Case of Romania. *Management & Marketing Challenges for the Knowledge Society*, 6, 285-300.

Gupta, V., MacMillan, I. C., & Surie, G. (2004). Entrepreneurial Leadership: Developing and Measuring a Cross-Cultural Construct. *Journal of Business Venturing*, 19, 241-260.

Harris, R., & Rainer, R. (2019). Participatory management in community enterprises: Enhancing engagement and performance. *Journal of Organizational Behavior*, 40(5), 674-692.

Haugh, H. M. (2007). New venture creation and entrepreneurial leadership: The role of human capital and opportunity recognition. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 31(3), 477-498.

Jones, D., & Smith, P. (2020). Financial transparency and resource management in small enterprises. *Journal of Financial Management*, 35(2), 98-110.

Kozlowski, S. W. J. (2010). *Learning, training, and development in organizations: Much progress and a peek over the horizon. In S. W. J. Kozlowski & E. Salas (Eds.), Learning, training, and development in organizations*. Routledge/Taylor & Francis Group.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.

Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

Likert, R. (1961). *New patterns of management*. McGraw-Hill.

Lee, J., & Chang, H. (2018). Innovation in small enterprises: Fostering creativity and problem-solving in business. *Journal of Innovation Management*, 7(4), 230-247.

Martin, C., & Sykes, G. (2019). Leadership and Resource Management in Small Businesses: Challenges and Opportunities. *Journal of Small Business Management*, 44(2), 125-137.

Morris, M. H., Kuratko, D. F., & Covin, J. G. (2008). *Corporate entrepreneurship & innovation*. South-Western Cengage Learning.

Razzaque, A., Lee, I., & Mangalaraj, G. (2024). The effect of entrepreneurial leadership traits on corporate sustainable development and firm performance: A resource-based view. *European Business Review*, 36(2), 177-200.

Renko, M., El Tarabishy, A., Carsrud, A. L., & Brännback, M. (2015). Understanding and measuring entrepreneurial leadership style. *Journal of Small Business Management*, 53(1), 54-74.

Timmons, J. A., & Spinelli, S. (2009). *New venture creation: Entrepreneurship for the 21st century* (8th ed.). McGraw-Hill Education.